

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CŽV

Student: Alena MORÁVKOVÁ

Obor: ČJ - NJ

Název práce v českém jazyce: Obraz prosečska v díle Terézy Novákové

Název práce v anglickém jazyce: Picture of prosečko in the works of Teréza Nováková

Vedoucí práce: prof. PhDr. Dagmar Mocná, CSc.

Oponent práce: PhDr. Věra Brožová

Alena Morávková směřuje svou práci do oblasti literární geografie, oboru ceněného zvláště v oblasti regionálního kulturního bádání a rovněž přiznává, že při volbě tématu mělo velkou roli ukotvení zkoumaného prozaického díla Terézy Novákové v kraji, z něhož sama pochází. Tato skutečnost se v práci promítá jednak jistotou při uchopení konkrétních lokalit v jednotlivých prózách, jednak zjevným nasazením a sympatickým zájmem, s nímž uchazečka k tématu přistupuje.

Text práce je vystavěn velmi přehledně: podloží zkoumaného problému vymezují biografická kapitola, objasňující vztah prozaičky k regionu, který se posléze stává klíčovým dějištěm některých jejích vrcholných textů a kapitola vymezující směr realismu, v jehož duchu se vrcholné texty Terézy Novákové nesou. Následují kapitoly vycházející z povídkového souboru *Úlomky žuly* a románu *Děti čistého živého*, zkoumají věrohodnost zde uváděných toponym, líčení cest konkrétní krajinou, důvody užití lineárního a cyklického času v ději, dialekt i popis oděvu a interiérů, spjatých s konkrétním prostorem a lidovými postavami. Již výčet kapitol napovídá, že autorčino zacílení přesahuje pouhou evidenci geografických názvů či rozkývání jejich zástupných pojmenování a zdůrazňování etnografických zvláštností krajového života (v době kdy Nováková své prózy psala, už mizícího): u těchto poznatků obvykle vlastivědné publikace končí, ne však práce Aleny Morávkové.

Její bakalářská práce totiž nevnímá prózy jen jako pramen či zdroj poznání, snaží se inklinovat i k pohledu, který zkoumané detailní jevy vnímá ne jako cíl, ale též jako prostředek určitého uměleckého sdělení: všímá si například, jak se líčení Terézy Novákové od popisně realistických záběrů krajiny v určitém čase přiklání k impresím, charakterizujícím psychické rozpoložení jednajících postav i probíhající děj. V tomto ohledu mohla být autorka práce ještě odvážnější a poukázat např. na další příznačné rysy naplňující koncept psychologického realismu i jeho přesahy: kapitolu věnovanou lineárnímu a cyklickému času bylo možné obohatit o sledování specifického temporytmu, fenoménu souvisejícímu s motivickou výstavbou některých z próz a výrazně podtrhujícím jejich téma, či detail vztáhnout nejen k folklorní příznačnosti, ale i k synekdochickému vyjádření psychologické charakteristiky postavy. Např. ve zde několikrát připomínané i citované povídce *Drobová polévka* v jde v prvním případě o výraznou rytmizaci podtrhující uplývání lineárního času v souvislosti s rezignací a nadějí; u detailního popisu oděvu ubohé stařenky nejde jen o výčet součástí kroje, ale též o jejich opotřebovanost a špinu, což zde účinně předvede její postavení v sociální hierarchii. Jedná se však o kvalifikační práci bakalářskou, takže na další rozpracování tématu se lze jen těšit.

Oceňuji, že uchazečka pracuje s odbornou literaturou širokého záběru, přesto si však neodpustím dotaz, proč do ní (vzhledem k názvu práce) nezahrnula též historicky a folkloristicky

zaměřenou monografií Ireny Štěpánové (*Teréze Nováková*, Praha: Mladá fronta 2008). Přivítám rovněž explicitní osvětlení, jak a proč tato bakalářská práce přesahuje zkoumání a závěry studie s podobným názvem (M. Bastl: Prosečsko v díle Terézy Novákové, in *Chrudimský vlastivědný sborník*, Chrudim: Regionální muzeum v Chrudimi 2006, č. 10, s. 117-148).

Bakalářskou práci Aleny Morávkové doporučuji k obhajobě a hodnotím ji známkou *v ý b o r n ě*.

V Praze dne 17. 8. 2014

.....

Podpis